

Didaktiskā spēle "Gribu gudrs būt!"

Mērķauditorija: interaktīvs mācību līdzeklis "Gribu gudrs būt!" paredzēts sešgadīgu bērnu sagatavošanai skolai. Tas ir veiksmīgi izmantojams arī visiem pirmskolas un sākumskolas vecuma bērniem, adaptējams darbam bērniem ar īpašām vajadzībām, kā arī dažādu tautību bērnu pamatprasmju apguvei: matemātikā, dabaszinībās, dzimtajā valodā un sociālajās zinībās.

Mācību metode: rotaļdarbība.

Metodiskie komentāri: interaktīvo mācību materiālu veido komplekts, kurā ietilpst pamatnes ar 12 vidēm un tām atbilstošiem uzskates materiāliem (vairāk nekā 200 dažādas tematiskās kartītes), kā arī kociņu komplekts.

Vide	Uzskates materiāls
1. Mežs	Puķes: pienene, rudzupuķe, margrietiņa, smilga, magone, deviņvīrs, roze, gladiola, astere, laumutīte, dālijas, saulespuķe, vizbulītes, maijpuķītes, vilku vāle, ūdensrozes, nātre, kliņģerītes, kumelītes, ceļmallapa, īriiss, rasene
2. Pļava	Koki un krūmi: priede, egle, bērzs, kastanis, ozols, kļava, kadiķis, ceriņi
3. Upe	Dārzeni: gurķis, tomāts, ķirbis, kāposts, zirņi, pupas, burkāns, kartupelis, dilles, sīpols, ķiploks, redīss, ziedkāposts, biete
4. Ezers	Augļi: bumbieris, ābols
5. Purvs	Ogas: zemene, ķirsis, jāņoga, upene, avene, ērkšķoga, plūme, meža zemene, mellene, lācene, brūklene, kazene
6. Jūra	Sēnes: gailene, baravika, bērzlape, apšu kundziņš, pūpēdis, mušmire
7. Lauku sēta	Meža dzīvnieki: ezis, alnis, stirna, zaķis, meža cūka, vilks, lācis, lapsa, lūsis, vāvere, odze, zalktis, varde, ķirzaka, gliemezis, pele, žurka
8. Pilsēta	Mājdzīvnieki: cūka, aita, govys, kaza, zirgs, trusis, suns, kaķis
9. Ziema	Putni: gulbis, pīle, stārķis, dzērve, zivju gārnis, kaija, zoss, cielava, zilīte, zvirbulis, balodis, vārna, krauklis, pupuķis, silis, žagata, dzenis, pūce, rubenis, ūpis, vista, gailis, titars
10. Pavasaris	Zivis: asaris, līdaka, lasis, nēģis, bute, forele
11. Vasara	Kukaiņi: sienāzis, muša, ods, vabole, skudra, ērce, bizbizmārīte, bite, lapsene, kamene, spāre, taurenis
12. Rudens	Diennakts daļas: nakts, rīts, diena, vakars
	Dabas parādības: sniegs, krusa, lietus, sarma, leduspuķes, rasa, migla, zibens, varavīksne
	Transporta veidi: trolejbuss, tramvajs, autobuss, taksometrs, vilciens, kuģis, lidmašīna, ugunsdzēsēju auto, policijas auto, ātrā medicīniskā palīdzība, velosipēds
	Profesijas: ārsts, policists, ugunsdzēsējs, karavīrs, celtnieks, apkopējs, pavārs
	Atkritumu šķirošana: konteineri (zils - papīram, dzeltens - plastmasai, zaļš - stiklam, sarkans - organiskajiem atkritumiem), atkritumi (pudele, skārda bundža, sarūsējusi sadzīves tehnika, papīri, plastmasas maisiņi, ābola serde, mizas)
	Ciparu kartītes: 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9 un skaitlis 10
	Zīmes: < > + - =
	Ģeometriskās figūras: riņķis, ovāls, trijstūris, četrstūris, piecstūris

Katrs skolotājs brīvi interpretē tēmu, pieļaujot metodiski atšķirīgus risinājumus un veidojot sižetisku stāstījumu, bet bērni - vizualizāciju no piedāvātajām attēlu kartītēm un/vai skaitāmā materiāla. Vides attēli ļauj skolēniem iegūt informāciju, novērojot dabas objektus un norises maksimāli pietuvinātus realitātei, jo vizualizācijas pamatā - autorfotogrāfijas, kas nepieļauj interpretāciju. Papildus stāstījuma laikā skolēni veic dotos skolotāja uzdevumus, kā arī iesaistās stāstījuma sižeta veidošanā vai papildināšanā. Bērni darbojas individuāli, pāri vai grupā. Skolotājs izvēlas atbilstošu vidi stundas tēmai.

Matemātika

Didaktiskā spēle palīdz apgūt matemātiskās prasmes, veidojot matemātiskos modeļus. Skolēni praktiski darbojas atraktīvā vidē: salīdzinot, kārtojot, grupējot, nosacīti mērot, pieskaitot, atņemot, nosakot virzienus, raksturojot objektu kopas pēc daudzuma, vienādojot objektu kopas, atņemot vai pārvietojot, salīdzinot skaitu un iepazīstot skaitļus, atbilstoši tos kārtojot "skaitļu starā" utml.

Vides attēli un kartītes izmantojamas ne tikai iztēles bagātināšanai, bet arī kā skaitāmais materiāls un dažādu uzdevumu satura, kā arī atrisināšanas paņēmieni ilustrēšanai.

Iespējamie temati

1. Priekšmetu pazīmes (forma, krāsa, lielums, skaits, pielietojums), salīdzināšana
2. Priekšmetu novietojums telpā
3. Figūras (riņķis, ovāls, trijstūris, četrstūris, piecstūris)
4. Jēdzieni: vairāk, mazāk, tikpat
5. Teksta uzdevums
6. Pirmā desmita skaitļu virkne
7. Otrā desmita skaitļu virkne
8. Atņemšana un pieskaitīšana
9. Plus. Minuss. Izteiksme. Vienādība
10. Pāra un nepāra skaitļi
11. Skaitļa sastāvs
12. Summa, starpība
13. Jēdzieni: palielināt, pamazināt
14. Izteiksmes salīdzināšana ar skaitli
15. Saskaitāmo pārvietošana
16. "Draudzīgās" vienādības

Kociņi

ORNAMENTU SPĒLES

No kociņiem izveido tādu pašu figūru kā paraugā!
(Māras liklocis)

CIPARU SPĒLES

1. līmenis

Izveido ciparus!

0, 1, 2, 3 ...

2. līmenis

Izveido ciparu "8"!

Izmanto 1 kociņu tā, lai izveidotos cipars "9"!

3. līmenis

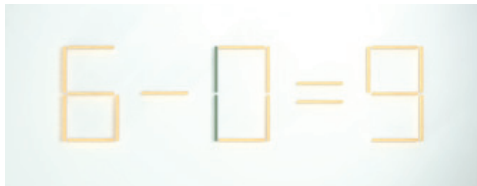
Uzliec vienādību!

$6-0=9$

Izlasi to! Vai tā ir patiesa?

Pārvieto 2 kociņus tā, lai vienādība būtu patiesa!

$6+3=9$

BURTU SPĒLES

1. līmenis

Izveido burtus!

A, E, F, H ...

2. līmenis

Izveido burtu "S"!

Pārvieto 2 kociņus tā, lai izveidotos burts "H"!

FIGŪRU SPĒLES

1. līmenis

No 6 kociņiem izveido divus trijstūrus!

2. līmenis

No 6 kociņiem izveido 2 lielus un 6 mazus trijstūrus!

Dzimtā valoda

Klausīšanās, uztveršana, atstāstīšana.

Runāšana:

- teikumu veidošana par attēlu, jautājumu uzdošana, dialogu veidošana, raksturojot vides, tēlus, iegušanās sižetā, atbildes uz jautājumiem;
- teikumu veidošana pēc nosacījumiem - pēc noteikta izteikuma mērķa, vārdu skaita; teikuma turpināšana, stāstījuma veidošana pēc pieredzes, stāstījuma veidošana atbilstoši tematam utml.

Dabas zinības

Didaktiskā spēle palīdz "iejusties" konkrētā vidē, atpazīt lietas, būtnes, dabas parādības, novērot, salīdzināt norises dabā un attēlos, modelēt maketā, grupēt pēc noteiktām pazīmēm utml.

Iespējamie temati

1. Diennaksts daļas (nakts, rīts, diena, vakars)
2. Gadalaiki (ziema, pavasaris, vasara, rudens)
3. Dabas parādības
4. Ainavas (upe, ezers, jūra, purvs, mežs, plāva)
5. Vides (pilsēta, lauku sēta)
6. Sēnes
7. Augi (koki, krūmi, puķes)
8. Augļi, dārzeņi, ogas
9. Savvaļas un mājdzīvnieki
10. Zivis
11. Kukaiņi
12. Putni
13. Sadržīves atkritumi, to šķirošana
14. Profesijas, kas saistītas ar drošību u.c.
15. Transporta līdzekļi (sabiedriskais, privātais, speciālie)

Piemērs

Vīde: Mežs

Tēma: Sadržīves atkritumi, to šķirošana

- Skolotājs paskaidro, kādu vidi šajā mācību stundā jāizvēlas un kuras kartītes tiks izmantotas.
- Stāstījumu skolotājs var veidot kā pasaku, izmantojot daždu komplektu kartītes, padarot vizuāli interesantu "piedzīvojumu" mežā. Papildus izmantojot audio ierakstus ar putnu balsīm, vēja šalkoņu utt., tostarp kopīgi atkārtojot, kas aug un/vai dzīvo mežā? Var iesaistīt bērnus sižeta veidošanā, tādējādi attīstot fantāziju un stāstīšanas prasmi. Parāli stāstījumam, bērni attēlo dzirdēto savā maketā.
- Skolotājs paskaidro, kādēļ atkritumi ir jāšķiro, kuras krāsas konteineri paredzēti attiecīgiem atkritumiem: zils (papīram), dzeltens (plastmasai), zaļš (stiklam), sarkans (organiskajiem atkritumiem).
- Skolotājs aicina bērnus grupēt/šķīrot akritumus savā maketā, tos izkārtot kolonnās pie katras urnas.
- Kad vide "sakopta", skolotājs pārbauda bērnu grupētos atkritumus.
- Spēli beidzot, skolotājs aicina bērnus sakārtot izdales materiālu, atbilstoši ievietojot kartītes norādītajās kastītes sadaļās.

Kartītes var izmantot arī interaktīvu pārbaudes darbu veikšanā. Piemēram, uzdevums: dotajās attēlu kartītes atrodi aprakstam atbilstošu Latvijas putnu! Veicot uzdevumu, skolēns atpazīst konkrēto putnu, mācās putnus grupēt pēc dažādām pazīmēm utml.